

A nem-hi!

Any 7 - núm. 62 - August 2001

11 de setembre:
Diada de Catalunya

VII Trobada de
Casals a Rosario

Festes de la Mercè:
Joan Isaac

Gegants a la Festa Major

CASAL DE CATALUNYA

Un any més, som a punt de commemorar l'Onze de setembre, un dia ple de significat per a tots els catalans. Un dia que representa la voluntat de supervivència de tot un poble, malgrat la derrota que va representar aquell 11 de setembre de 1714, amb la capitulació de Barcelona.

En aquest número podreu constatar que la realitat no canvia tant com sembla, malgrat la implantació de l'euro (a la p. 4), i els catalans hem de fer el cor fort per conservar les nostres tradicions i la nostra manera de ser i, alhora, ser capaços d'admetre que els símbols ajuden a formar una unitat, però no sempre han estat veritat, cas de les quatre barres de l'escut català, llegenda que ens explica Martí de Riquer, a la pàgina 11.

També trobareu documentació de dos dels temples més famosos de Barcelona: la Mercè (p. 7) i Santa Maria del Mar (p. 10) i el programa de la VII Trobada de Casals (p. 6).

I, finalment, cal estar molt contents de la realitat de l'entusiasme dels socis del Casal que van assistir a la reunió del 3 d'agost per mostrar idees per revitalitzar-lo. Felicitem tots els assistents i també als de la xocolatada i al Grup de Fotografia. Amb aquest interès podrem tirar endavant tots els nostres projectes i fer que sigui realitat el lema aplicable a la

Un año más, vamos a conmemorar el 11 de septiembre, la Diada, la fiesta nacional de Catalunya, un día lleno de significado. Un día que representa la voluntad de supervivencia de un pueblo, a pesar de la derrota de aquel 11 de septiembre de 1714, con la capitulación de Barcelona.

En este número podrán constatar que la realidad no cambia, a pesar de la implantación del euro, y los catalanes tenemos que luchar para que nos sean reconocidas nuestras tradiciones y nuestro modo de ser y, a la vez, ser capaces de admitir que los símbolos ayudan a formar una unidad, pero no siempre fueron verdad, caso de las cuatro barras del escudo catalán, leyenda que nos explica Martí de Riquer, en la página 11.

También hay documentación de dos de los templos más famosos de Barcelona: la Mercè (p. 7) y Santa María del Mar (p. 10) y el programa de la VII Trobada de Casals (p. 6).

Y, finalmente, estamos muy contentos por el entusiasmo de los socios del Casal que asistieron a la reunión del 3 de agosto. Los felicitamos. Así será fácil hacer realidad el lema: Volveremos a luchar, volveremos a vencer.

Informacions

11 de setembre

La Diada Nacional de Catalunya ens torna a convocar tots al Casal, a les 7 de la tarda, per commemorar-la amb: conferència, actuació del Cor i de Ferran Sortino i un brindis final.

Reunió de casals

El Centre Català de Rosario acull aquest any la VII Trobada de casals catalans del Con Sud d'Amèrica, del 20 al 23 de setembre.

Festa de la Mercè

La celebrarem al Casal el dia 30 de setembre, amb Missa, ballada de sardanes, dinar i l'actuació del cantant català **Joan Isaac**.

(Informeu-vos-en a la secretaria del Casal)

Revista editada pel Casal de Catalunya de Buenos Aires

Chacabuco 863
(1069) Buenos Aires

Tel. 4300-4141 / 0359
Fax 4300-1023

casalbue@sinectis.com.ar
<http://home.ba.net/~casalbu>
<http://go.to/casal>

Dir. honorari: Joan Rocamora
Cap de redacció: Rosabel Ganyet
Coordinació: Celia Notton

Hi col·laboren:

Sergio Kern (disseny),
Rosa M. Bas,
Alberto Caloggero,
Patricia Cardella,

Impremta:

Agencia Periodística CID
Diario del Viajero
Av. de Mayo 666, Bs As
Tel.: 4331-5050 / 4343-0886/2824
Fax: 4342-4852

15 de setembre de 2001

Redenominació en euros dels comptes bancaris i de tots els mitjans de pagament que s'hi relacionen.

1 de desembre de 2001

Distribució d'euros al petit comerç i al sector de l'hoteleria i la restauració.

15 de desembre de 2001

Distribució de monedes als ciutadans, euromonedes de 12,02 euros (2.000 ptes.), que poden adquirir-se als bancs i a les caixes.

1 de gener de 2002

Entrada en circulació de bitllets i monedes en euros; l'ús de la pesseta queda limitada a les operacions en efectiu. Els bancs i les caixes bescanvien pessetes per euros gratuïtament.

1 de març de 2002

La pesseta deixa de ser, definitivament, un mitjà de pagament de curs legal. Les pessetes poden continuar bescanviant-se als bancs i a les caixes gratuïtament.

1 de juliol de 2002

Les pessetes només poden bescanviar-se a les sucursals del Banc d'Espanya, per temps il·limitat.

Més informació:

www.gencat.es/euro

Diferents opinions

En el seu discurs de lliurament del premi Miguel de Cervantes, el rei d'Espanya va dir, entre altres coses: *la lengua castellana nunca fue de imposición, sino de encuentro: a nadie se le obligó nunca a hablar en castellano, fue -ron los pueblos más diversos quienes hicieron suyo por voluntad libre el idioma de Cervantes*.

Aquestes declaracions van aixecar una gran polseguera, agreujada encara per les diverses declaracions posteriors de membres del Govern espanyol. Aquí us n'ofereim una, signada per lingüistes de totes les universitats catalanes:

"Nosaltres, balears, catalans i valencians, com milers i milers de persones de tota condició social i de tota tendència política hem es-

tat testimonis directes de prohibicions i persecucions, oficials i explícites, de la llengua catalana.

Posem a la disposició de la població interessada, del president del Govern espanyol o de qui sigui que hagi aprovat o redactat el text del rei, milers de documents i recerques que proven que l'expansió del castellà no s'ha fet per "voluntad libérrima". Sobretot des de Felip V de Borbó i, molt especialment, amb els règims constitucionals unitaristes del segle XX (que bandejaren el català de qualsevol ús públic i oficial) i amb les dictadures del segle XX, en què es programà un veritable genocidi cultural, s'impulsaren polítiques assimiladores, els efectes de les quals arriben fins als nostres dies i impedeixen qualificar

de normal l'estatus social de la llengua catalana.

Encara avui molts ciutadans espanyols de bona fe consideren el català una llengua de segona, perquè la majoria d'institucions espanyoles o no han sabut integrar ni explicar la diversitat lingüística hispànica o l'han tergiversada com acaba de fer la mateixa ministra espanyola d'Educació, Cultura i Esports, en insinuar, amb ignorància o cinisme inexcusables, que totes les imposicions que hem verificat o viscut personalment han estat un somni."

Emili Boix Fuster i 150 especialistes més de llengua i literatura catalanes (Universitats d'Alacant, Autònoma de Barcelona, Barcelona, Girona, Illes Balears, Jaume I, Lleida, Oberta de Catalunya, Pompeu Fabra, Rovira i Virgili, València i Vic)

Necrològica

Alejandro Sierra Armengol, nascut l'1 de març de 1934 a Barcelona, ens va deixar el 13 d'agost. Des d'aquestes ratlles volem expressar a tota la família i amics el nostre condol per la mort d'una persona i un soci tan estimat per tots.

Era una persona divertida i generosa amb els altres. Els anys 60 era un dels animadors per excel·lència de festes i activitats.

D'aquella època, qui no recorda la seva divertida participació en la paròdia de l'orquestra de Rudy Ventura, amb Joan Cardona, Arcadi Brià, Francesc Pedrol, Rosa i Jordi Navarro i Núria Ripoll?

I l'audiovisual amb Jordi Solé, i les sessions de cinema al Casal, i quasi la dèria de passar-s'ho bé amb els amics, a La Masia?. Amb Amor de Escalada va crear la comissió de turisme, i molts encara recorden el xàter a Catalunya que van organitzar l'any 1971: un avió ple amb socis del Casal que hi viatjaven per primera vegada després de molts anys de no haver-hi pogut anar per un o altre motiu.

Els últims temps s'enyorava de Catalunya i venia al Casal a veure la televisió catalana.

7 de la tarda

Conferència
(A càrrec de **Montserrat Roca**)
Cor
Ferran Sortino
Brindis

El compromís de l'Onze de setembre

Una festa per recordar que no renunciem a la nostra llibertat

La memòria col·lectiva és una part essencial del nostre pensament polític i una part important de la cultura política tradicional del catalanisme. La memòria és un element imprescindible de la nostra doctrina nacional que inqüestionablement configura el nostre present i afaïona la nostra manera de projectar el futur dins de la lluita reivindicativa per assolir la definitiva llibertat de Catalunya.

Per això, celebrar l'Onze de Setembre no és ni una festa lúdica, ni pot ser una manifestació folklòrica. Aquesta celebració comporta i representa un record per tots aquells que varem morir per la defensa de les llibertats catalanes, i suposa al mateix temps la necessitat de reclamar tots els nostres drets i les nostres llibertats que ens varen ser arrabassats per la força de les armes.

L'Onze de Setembre no representa una lluita per una dinastia reial, ni una guerra per guanyar un territori, ni una batalla a favor d'una ideologia. Aquest dia per a nosaltres és la celebració de quan els catalans varen lluitar per defensar les Constitucions de Catalunya, i amb les Constitucions es defensava la independència política, la sobirania nacional, les institucions polítiques pròpies, les lleis fiscals pactades, en definitiva, el sistema polític tradicional de Catalunya.

Aquest sistema polític ens permetia disposar del nostre pro-

pi marc tributari i hisendístic, del nostre propi braç militar, dels nostres específics drets civils, de la nostra pròpia organització territorial, del nostre sistema monetari, en definitiva, de tota l'estructura jurídica que emana de les Corts catalanes.

Això és el que representa l'Onze de Setembre. Un dia per recordar tot allò que vàrem perdre, i tot allò que encara ara plorem perquè no hem recuperat, i els que ens han subjugat encara no ens ho volen tornar.

El president d'EUA, Bill Clinton, a Aiguasgrà, ha remarcat el nostre poble com a model de nacionalitat que reivindica els seus drets nacionals pacíficament. I nosaltres hi volem afegir: és veritat, el nostre poble és una nació que mai ha oblidat els seus drets nacionals, ni mai cap dictadura tirànica ha assolit doblegar-lo, ni desmemoriar-lo, ni anestesiar-lo en la lluita per les seves llibertats.

També és cert que les nostres reivindicacions modernament les hem plasmat per via pacífica i per via democràtica i fa temps que breguem perquè la nostra nació ocupi un lloc dins del concert mundial dels Estats. Però hem de recordar a tots els capdavanters dels organismes internacionals que les nostres llibertats ens han estat eliminades per la força i amb les baionetes dins de la filo sofia de la geopolítica.

Nosaltres, els catalans avui fermament proclamem que per via pacífica i camins democràtics volem ser els amos del nostre futur i sobirans del nostre destí po-

lític com a nació. La lluita i la brega han de ser pacífiques, però que siguin democràtiques també vol dir que els que remenen les cires ens han d'autoritzar, i permetre que pugem realitzar qualsevol plebiscit, o referèndum sobre la nostra voluntat política en relació amb el nostre futur dins de la Unió Europea. Ser demòcrata significa ser-ho en tot i per tot. En la vida política, la violència caldria desterrar-la per sempre, mentre les coses es poden resoldre mitjançant l'expressió "d'un home, un vot" cap organisme internacional hauria de permetre la subjugació d'un poble per un altre si prèviament no s'ha tolerat expressar la voluntat per camins democràtics.

Per tot això, manifestem que acatem el compromís que varen adquirir tots aquells que, en aquell primer 11 de setembre, moriren defensant les llibertats de Catalunya, i en aquest compromís ens ratifiquem en la brega tenaç i la lluita reivindicativa, guiats per l'estel alliberador, fins a segar totes les cadenes.

Bon cop de falç, defensors de la terra, ens diu l'himne. Es un himne popular, inicialment la lletra i la música eren anònimes. És la memòria col·lectiva i popular que ens ha guardat el record de la lluita per les llibertats.

"Aquesta celebració recorda aquells que van morir defensant les llibertats catalanes"

Francesc Ferrer Gironès, ERC
Avui, 11 de setembre de 2000

VII Trobada de Casals a Rosario

Programa VII Trobada Cultural de Centres i Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica

Dijous, 20 de setembre

9h

r Recepció de les delegacions.

13h

m Dinar al Centre Català.

15h a 19h

c Curs de Llengua per a professors de català dels casals del Con Sud "La Didàctica de la llengua als casals", a càrrec de la Sra. Montserrat Gimeno, cap del Servei de Didàctica de la Direcció General de Política Lingüística. Sala Miró. 16.30h

a Assemblea general de la FIEC.

Sala Margarida Xirgu.

a Assemblea de l'ALJOCC.

Biblioteca Pompeu Fabra

21.30h

m "Asado Criollo".

Espectacle de Tango i Folklore Argentí. Sala Pau Casals.

Divendres, 21 de setembre

8h a 10h

c Curs de Llengua per a professors. Sala Miró.

9h

r Recepció de delegacions.

10.30h a 12.30h

t Taller de Gestió de Recursos i Gestió de Projectes.

Coordinadora: Sra. Gemma Grau, Responsable de la Unitat de Casals. Sala Margarida Xirgu.

t Taller d'ensenyament de Català als Casals. Coordinadora: Sra. Montserrat Gimeno i Vidal.

Col.laboradors: Sra. Pilar Alférez i Sra. Rosana Bianchi. Sala Miró.

t Taller de Noves Tecnologies i el seu aprofitament pels casals. Coordinador: Sr. Rafel Caballeria, de la Direcció General de Relacions Exteriors. Col.laborador: Sr. Josep McDonnell. Bib.Pompeu Fabra. r Presentació i inici del debat.

13h

m Dinar

15h a 17h

c Curs de Llengua per a professors. Sala Miró.

15h a 17.30h

t Taller de danses catalanes amb la participació dels esbarts assistents a la Trobada, a càrrec del Sr. Lluís Calduch, director de l'Esbart Ciutat Comtal de Barcelona, i la

Sra. Mireia Pera, assistent. Gimnàs Barcelona 92.

17.30h a 19.30h

t Taller de Gestió de Recursos i Projectes. Sala Margarida Xirgu.

t Taller d'ensenyament de Català als Casals. Sala Miró.

t Taller de Noves Tecnologies. Biblioteca Pompeu Fabra.

r Debat i preparació de les conclusions

17h a 19h

t Taller de corals amb la participació de les corals assistents a la Trobada. Directora: Sra. Eva Martínez. Sala Pau Casals.

18h

l Demostració de puntes al coixí. C.Córdoba cantonada Entre Rios.

19.45h

c Reunió del Sr. Jordi Font (prova de llengua catalana) amb els professors de català. Biblioteca Pompeu Fabra.

20.30h

l Actuació dels esbarts "Terra Nostra" del Centre Català de Rosario i del Casal Català de Montevideo. Sala Pau Casals.

21h

l Teatre. Poesia catalana.

Sala Margarida Xirgu

24h

l Festa dels joves. Taverna i disc jockey. Gimnàs Barcelona 92.

Dissabte, 22 de setembre

8.30h

c Examen del Certificat Internacional de Català (CIC). Bàsic i Llindar: Facultat d'Humanitats i Arts. UNR

10h a 12h

t Taller de danses catalanes. Gimnàs Barcelona 92.

t Taller de corals. S. Pau Casals

10h

t Aprovació i redacció de les conclusions finals dels tallers.

Sala Miró.

r Nomenament de la seu de la VIII Trobada. Sala Miró.

10h a 13h

l Demostració de Puntes al Coixí. C.Córdoba cantonada Corrientes.

13h

mDinar.

15h a 18h

t Taller de danses catalanes. Gimnàs Barcelona 92.

t Taller de corals. S. Pau Casals

18.30h

cReunió de professors de Català

amb la Sra. Montserrat Gimeno (DGPL) i amb la Sra. Pilar Alférez de la Vocalia de Llengua de la FIEC. Biblioteca Pompeu Fabra.

20h

l Concert Coral de Música Catalana i Universal. Participació de les Corals assistents a la Trobada. Sala Pau Casals.

22.45h

m Sopar ofert per la Consellera de Governació, Hble. Sra. Núria de Gispert als presidents dels casals assistents a la trobada.

Hotel President.

Diumenge, 23 de setembre

9.30h

r Lliurament de les conclusions dels tallers als participants de la Trobada.

r Ofrena gravades en vídeo del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, Sr. Jordi Pujol.

11.30h

r Ofrena floral al "Monumento Nacional a la Bandera".

12h

r Missa a l'Església Catedral.

Intervenció de les Corals participants a la Trobada (petit concert).

13h

l Actuació dels esbarts.

l Ballada de Sardanes.

"Pasaje Juramento del Monumento Nacional a la Bandera".

14.30h

m Dinar de germanor.

r Paraules del Sr. President del Centre Català. Paraules del Sr. Intendent de la Ciudad de Rosario, Dr. Hermes Binner. Paraules de la Consellera de Governació de la Generalitat de Catalunya Hble. Sra. Núria Gispert.

Sala de Festes "La Fluvial".

Dilluns 24

8h

c Examen nivell avançat.

Biblioteca Pompeu Fabra

16.30h

l Excursió pel riu Paranà i les illes de l'Alt Delta, amb el vaixell "Ciudad de Rosario". Opcional.

Llegenda:

r Actes institucionals t Tallers c Llengua, Examen m Menjar l Actes lúdics

Per a més informació: Centre Català, c. Entre Rios761, Rosario. Email: catala@infovia.com.ar Web: www.galeon.com/ccatala

La Mercè

La basílica de la Mare de Déu de la Mercè de Barcelona no és un temple típic de les devocions marianes massives. La concentració popular de fidels devots hi queda reservada només per al dia de la seva festivitat, el 24 de setembre. La resta de dies, aquesta església d'estil neoclàssic, també dedicada a sant Miquel Arcàngel, és una modesta parròquia del districte de la Ciutat Vella, que desperta la curiositat d'alguns turistes i que reconforta espiritualment els veïns de tota la vida i nombrosos immigrants que s'han instal·lat al barri.

La Mercè per a gentades és per a la Festa Major de Barcelona i, a cops, també, quan els seguidors del Barça acompanyen els jugadors a oferir a la patrona de la ciutat els seus títols.

Des que l'any 1867 el Consell de Cent va proclamar la verge de la Mercè patrona de Barcelona i li va demanar que deslliurés la ciutat d'una plaga de llagostes, successives generacions de barcelonins han escollit el temple per celebrar-hi casaments.

L'església va ser impulsada per l'orde dels mercedaris, fundada l'any 1218 per Pere Nolasc, un actiu mercader molt religiós, segons la tradició. Aquest fet es va produir una setmana després que la verge se li aparegués. La finalitat de l'orde era rescatar captius en poder dels sarraïns.

El primer temple de la Mercè, enllestit l'any 1267 és d'estil gòtic. El que avui coneixem es va començar el 1765 i va ser construït sobre l'anterior, que va ser enderrocat. La basílica és obra de l'arquitecte Josep Mas Dordal, i té un estil clàssic, d'inspiració francesa. És l'únic temple barceloní amb façana barroca de planta corbada.

Contingui al temple hi ha el convent de la Mercè, un edifici d'estil renaixentista del 1650, avui ocupat per la Capitania General de l'Exèrcit espanyol.

Festa de la Mercè

Dia 30 de setembre

12h Missa
13h Sardanes
Dinar

i l'actuació del cantant

Joan Isaac

(Informe-uos-en
a la secretaria del Casal)

Joan Isaac

El retorn de Joan Isaac, ha estat, sens dubte, la notícia més important esdevinguda a Catalunya en el camp de la cançó d'autor dels últims anys. El rigor i la qualitat de *Planeta Silenci*, el disc del retorn van ser àmpliament recollides pels mitjans de comunicació i reconegudes per diferents premis i distincions:

Millor disc de cançó d'autor segons la revista *Enderrock* i menció a les millors lletres de cançó al premi *Disc Català de l'Any* que atorga *Ràdio 4*.

Joan Isaac va debutar al món musical català amb el grup *Nosal tres* i va ser finalista del *Concurs de Noves Veus* que se celebrava a la *Cova del Drac*. Després d'actuar amb èxit arreu del país i a l'estranger, el 1984 va deixar, desentencant, el món de la música.

Al seu geni creatiu es deu la composició de cançons com "*Preferixo els teus ulls*", "*Confessió*" o, sobretot, "*A Margalida*", la seva cançó més popular.

Ara, amb "*De Vacances*", Joan Isaac torna a donar arguments a aquells que avalen la seva obra.

Són 12 cançons en què el cantant demostra la seva especial habilitat a l'hora de crear melodies i d'explicar històries. 12 poemes que s'adrecen directament als sentiments, però que no s'aparten en cap moment del compromís amb el país i amb la societat en què viu.

Tanqueu els ulls i deixeu-vos seduir per la música i la poesia de Joan Isaac. De cantants com aquest, en vénen molt pocs al cap de l'any.

Reunió

El divendres 3 d'agost vam tenir una reunió molt agradable al Casal.

Va començar amb una exposició de fotografia de diversos llocs de la nostra terra, fetes per socis del Casal, pintoresques i delicioses. Dóna pau d'anar-hi! L'exposició tindrà un guanyador, perquè

és un concurs. Ja us el direm.

Va seguir amb la reunió convocada pel Consell Directiu per organitzar les activitats de les seccions. Vam ser bastants, tots amb ganes de fer coses. Hi ha moltes activitats: fotografia, video, teatre, tallers literaris, psicològics, llengua, dames... I s'hi van incriure molts interessats.

Hem d'intentar entre tots que l'entusiasme no es dilueixi, sinó al contrari, que creixi. Tu, lector, estàs convidat a participar-hi.

Finalment vam compartir un pica-pica i ho vam passar molt bé fent projectes.

C. N.

Diferents moments de la mostra i de la reunió

Xocolatada

El Grup de Joves del Casal va organitzar el dissabte una xocolatada i jocs per a totes les edats. Els que hi van anar s'ho van passar pipa. Aquí en podeu veure unes mostres.

Fotografia

Reunió de la Comissió:
Dijous 27 de setembre
18.30h

Pròxima Mostra participativa
"Fotografies antigues"

Termini de presentació
30 d'octubre de 2001

Consultes: deixeu nom i telèfon
a la secretaria del Casal, o adreceu-vos
electrònicament a: fotogrup@hotmail.com

Podeu visitar la mostra

"Paisatges i pobles
de Catalunya"

fins al 30 de setembre
de 15 a 21 hores
menys dimecres i diumenges

Sala Gaudi

Històries, mites i llegendes

per Patricia Cardella

Santa Maria del Mar

Des del segle XII existia fora de les muralles que tancaven Barcino una petita ermita anomenada Santa Maria de les Arenes, a la qual les persones que havien marxat a viure fora dels murs anaven a missa. Al segle XIV, exactament el 2 de març de 1329, Ramon Despuig i Berenguer de Montagut començaren a pensar de construir una nova església que substituís aquella ermita.

Els caps de setmana els pobladors anaven a buscar les pedres a Montjuïc, per portar-les a l'obra. Els burgesos contribuïen amb monedes i altres col·laboraven aportant mà d'obra gratuïta. L'any 1378 un incendi destruï l'altar major, la sacristia, el cor i les voltes; tot i així, el 3 de novembre de 1383 es posà "ab gran solemnitat la darrera pedra clau -

sura de la volta de Santa Maria de la Mar".

Ja al s. XVI l'antiga Vilanova de Mar adquireix el nom de barri de la Ribera, ja que aquest camí connecta la ciutat amb el mar. Els comerciants donaren nom als carrers en agrupar-s'hi segons els oficis. Es de destacar que l'església es construï en només 54 anys; per això hi ha una homogeneïtat arquitectònica que fa que sigui un dels millors exemples del gòtic català.

Entre la multitud de detalls que la fan única hi ha els vitralls, que l'envolten. Precisament sobre la il·luminació que es veu a través dels vitralls de la porta, hi ha una llegenda que conta que un presoner acusat injustament de matar

un usurer prometé a la Mare de Déu que, si l'ajudava, li encendria un llum d'oli cada dia de la seva vida. Acte seguit, l'home correu fins a l'entrada de la basílica i hi aconseguí entrar.

En aquella època la tradició deïa que el presoner que pogués escapar-se de la policia i entrar a la Basílica, després d'agenollar-se davant de la Mare de Déu, s'havia d'alliberar. Es per això que encara està sempre il·luminada, ara, amb llum elèctrica.

Necessiten els mites per poder avançar: "els sentiments, les imatges i els símbols, en cap cas i el raonament, impulsen els individus a l'acció". Necessitem, doncs, els mites.

Aquest sembla que ha estat el propòsit de *Llegendes històriques catalanes*, el darrer llibre de Martí de Riquer:

"Les cinc llegendes estudiades en aquest llibre tenen orígens i característiques ben diferents. Mitifiquen, idealitzen o transformen esdeveniments que tingueren significació en el passat, i del fet històric, rigorosament documentat, ens n'ofereixen una versió, sovint falsa o deformada o molt embellida. *Les quatre barres, l'engendrament del rei En Jaume, la mort de la infanta Sança, filla del conqueridor, l'espasa de Villardell i el drac de Sant Celoni*, i *Galceran de Pinós i el rescat de les cent donzelles*.

La *Llegenda de les quatre barres* és, sens dubte, una de les més populars, encara, entre catalans, valencians i balears. La llegenda assegura que l'emperador franc mullà quatre dits en la sang que vessava Guifre el Pilós, comte de Barcelona i de Girona entre els anys 878 i 897, i que dibuixà quatre barres verticals sobre el seu escut d'aur.

Però per Martí de Riquer aquesta anècdota es una llegenda: "Tus d'emblemes heràldics sobre l'escut no apareix a Europa fins a la primera meitat del segle".

La primera aparició documentada de les quatre barres en un escut data de l'any 1150 i pertany a Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona. Abans, per tant del castell d'Alfons de Castella (1176) i del 1160 d'Alfons IX de Lleó i el de Ricard I d'Anglaterra (1189).

Riquer explica que fou precisament l'historiador valencià Pere Anton Beuter qui creà la *llegenda de les quatre barres* -basada en el Nobiliario vero, escrit pel cavaller Hernan Mexia- i la incorporà a la segona part de la seva *Crònica general d'Espanya*.

L'engendrament del rei En Jaume també ha gaudit d'una tradició literària de llegenda.

El rei En Jaume fou el fruit d'un matrimoni "desavingut" entre Pere el Catòlic. Il com a rei d'Aragó i l com a comte de Barcelona, i de Maria, filla de Guillem de Montpeller i de la princesa grega Eudoxia.

En Jaume I mateix ho conta al *Llibre dels feyts*: "*Ara compta rem en qual manera nos fom engendrats e en qual manera fo lo nostre neximent. Nostre pare, lo rey En Pere, no volia vever nostra mare, la reyna.*"

E esdevenchse que una vegada lo rey nostre pare fo en Lates, e la reyna nostra mare fo en Miravals. E vench al rey un rich hom, per nom Guillem d'Alcala, e prega'l tant quel feu venir a Miravals, on era la reyna, nostra mare. E aque lla nuyt que abdós foren a Miravals volch nostre Senyor que nos fóssem engendrats".

Bernat Desclot hi introduí, posteriorment, un element insolent, el de la substitució d'una dona per la muller, sense que el rei se n'assabentés; i Ramon Muntaner en va fer una versió molt més ampla i amb una trama més dramatitzada.

En tot cas, segons Riquer, la necessitat de la llegenda naix amb el rei En Jaume mateix, i el qual havia de dissipar la maledicència entorn de la seva filiació, cosa que posava en perill els seus drets a heretar el patrimoni del rei En Pere.

La *llegenda de l'espasa de Villardell* ens explica com fou occit el drac que infestava els encon-

torns de Sant Celoni. Aquesta llegenda i la de *la mort de la infanta Sança* de la qual ens han pervingut molt poques notícies, tenen relació amb el rei En Jaume.

La darrera de les llegendes, la de *Galceran de Pinós i el rescat de les cent donzelles*, és anterior. Conta que l'any 1147 fou fet presoner Galceran de Pinós durant l'expedició a Almeria duta a terme pel comte de Barcelona, Ramon Berenguer per lluitar contra l'infidel.

El rei moro d'Almeria demanava pel rescat cent mil dobles d'or, cent dracs d'or, cent cavalls blancs, cent vaques bragades i cent noies verges. El pare del presoner i la seva muller aconseguiren de reunir tot el cabal exigít i el dugueren al port de Saïlou, on s'havia d'efectuar el rescat.

Però amb els prescs que Galceran de Pinós adreçà a sant Esteve n'hi hagué prou perquè el cavaller fos rescatat pel sant, i el qual se li aparegué a la presó on era reclòs i l'en tragué a fora mentre els guardians que el custodiaven restaven paralizats.

A *Llegendes històriques catalanes*, Martí de Riquer no n'ha inclòs d'altres que ja han estat objecte de recerques serioses per historiadors diversos, com ara la del *Bon Comte de Barcelona i l'emperadriu d'Alemanya*, la de *fra Gari*, la del *Comte Arnau*, la d'*Otger Català i els Nous Barons*, la de *Guillem Ramon de Montcada i la de les tres-centes donzelles* procedents de Lleida que va fer venir el rei En Jaume a fi de casar-les amb els seus soldats sense dona.

El resultat de l'esforç de Martí de Riquer és un llibre magnífic, escrit amb la precisió i el rigor que li són característics.

Un llibre que ens ajuda a conèixer el veritable origen de les nostres llegendes medievals i a desmitificar els despropòsits i els excessos "patriòtics" que ens impedeixen de destriar el gra de la palla de la identitat nacional catalana, una i diversa.

Setembre

Festes del Tura d'Olot

El 18 de setembre, Olot (Garrotxa) celebra la Festa Major de la Mare de Déu del Tura. Dura una setmana llarga i inclou diversos actes festius. Destaquen el mateix dia 8, a la sortida d'ofici, els balls que executen a la plaça els gegants, els nans i els cavallets.

Els gegants són obra de l'escultor Miquel Bayl. També hi participa el lligamosques, un capgrós que antigament s'untava de mel al front perquè atragués les mosques i així deixessin tranquils els geganters.

Els capgrossos i els cavallets tenen també un gran mèrit escultòric, no debades a Olot existeix una llarga tradició artística de figures principalment religioses. La gran quantitat d'obradors d'imatgeria ha fet que s'anomeni popularment a Olot la "fàbrica de sants".

La gala de Campdevàno

El tercer diumenge de setembre se celebra a Campdevàno (Ripollès) la Festa Major del Roser.

Entre les diferents activitats que s'hi organitzen, destaca el Ball de la Gala o Dansa de Campdevàno, que té lloc el diumenge i el dilluns a la tarda. Hi prenen part sis parelles i el capanser va vestit amb barret de copa i gambeto. Després de ballar amb la batllesca, va traient cadascuna de les pabordesses per lliurar-la al ballador. A continuació, les parelles ballen el ball cerdà i el contrapas que acaba amb una rotllana en la qual les noies són alçades a braços dels balladors i es genera una mena de competició entre músic i balladors, els uns mantenint les noies enlaire i els altres sostenint la melodia.

Octubre

El Roser i el Remei

Les festes del Roser celebrades el primer cap de setmana d'octubre, juntament amb les del Remei, eren regides per confraries en les quals el paper organitzador i el protagonisme era de les dones. A1 voltant del 8 d'octubre moltes poblacions dediquen les seves festes a la Mare de Déu del Remei. Generalment, totes aquestes celebracions inclouen una ofrena i aplecs a ermites. Habitualment, en aquestes trobades se celebra un gran àpat. Moltes de les fires que es fan, antigament també li estaven dedicades, perquè els remeis no solament són necessaris per a les persones, sinó també per al bestiar.

Festa de la Música per a cobla de Banyoles

També anomenada Festa Major de la Sardana, la capital del Pla de l'Estany la celebra, el cap de setmana després del 24 d'octubre, en honor al seu patró, sant Martíria. A part de les cercaviles, es fa una prova esportiva ja tradicional: la travessia de l'estany nedant. A més de les ballades de sardanes i del concurs de colles sardanistes, l'activitat més important es fa el dilluns, el dia que dediquen a la música per cobla, en què s'estrenen composicions pensades per a aquesta tradicional formació musical.

Patricia A. Cardella

Septiembre

Fiestas del Tura en Olot

El día 18, Olot (Garrotxa) celebra la Fiesta Mayor. Dura una semana e incluye muchos actos festivos. Destaca el baile de gigantes, enanos y caballitos. También participa el lligamosques, un cabezudo que antes se untaba la frente con miel para atraer a las moscas, y dejar así tranquilos a los geganters.

En Olot existe una larga tradición artística de figuras principalmente religiosas. Por la gran cantidad de talleres de imaginería Olot es conocida como la "fábrica de santos".

La gala de Campdevàno

El tercer domingo de septiembre se celebra en Campdevàno (Ripollès) la Fiesta Mayor del Roser. Entre las actividades destaca el

Ball de Gala o Dansa de Campdevàno. Bailan seis parejas i el capanser va vestido con sombrero de copa y capa. Después de bailar con la intendente, acompaña cada pabordessa a su bailarín.

A continuació, les parelles ballen el ball cerdà i el contrapas que acaba en una ronda en la qual les chicas són levatades i se genera una competició entre músic i ballarines, uns mantenint les chicas alçades y los otros sosteniendo la melodia.

October

El Roser (Rosario) y el Remei (Remedios)

Las fiestas del Roser, celebradas el primer fin de semana de octubre eran regidas por cofradías en las que el papel organizador y el protagonismo era de las mujeres.

Hacia el 8 de octubre muchas poblaciones dedican sus fiestas a la Virgen del Remei. Generalmente, todas estas celebraciones incluyen una ofrenda y romerías a ermitas, donde se celebra una gran comida.

Fiesta de la Música para cobla de Banyoles

También llamada Fiesta Mayor de la Sardana, se celebra en Banyoles el fin de semana después del 24 de octubre, en honor a su patrón, san Martíria.

Además de la travesía del lago, las sardanas y el concurso de colles sardanistes, la actividad más importante es el lunes, el día que dedican a la música para cobla, y se estrenan composiciones pensadas para esta tradicional formación musical.

Patricia A. Cardella

Qui és?

Les respostes s'han d'enviar al Casal a:

Revista Anem-hi
Casal de Catalunya
Chacabuco 863
Capital Federal

El personatge de l'Anem-hi 61 era: Albert Ràfols Casamada (Barcelona 1923).

Pintor i pedagog de l'art. Ha dirigit les escoles Elisava i Eina.

La nostra llengua

Benvolguts lectors i lectores,

A la pràctica d'avui, les solucions en són orientatives més que no pas prescriptives. Si les vostres s'hi assemblen, és molt possible que també siguin correctes. En cas de dubte, ja me'n direu alguna cosa.

Per als viatgers a Rosario espero que us ho passeu molt bé i que "carregueu les bateries" d'energia positiva i de catalanitat, en contacte amb les diferents colles. I especialment per als qui s'examinin en el Certificat de Català, els desitjo que s'ho prenguin amb tranquil·litat i que els vagi tot molt bé.

Fins a la propera.

Rosa Maria Bas

Estimados lectores:

Esta sección está dedicada a la difusión y al conocimiento del idioma catalán. Todavía son muchos los que ignoran que se trata de una lengua, como otras derivadas del latín. Por el contrario, siguen adjudicándole el estatuto de "dialecto", desconociendo el verdadero significado de esta palabra: cada una de las variedades de una lengua, propias de una localidad o área geográfica; podríamos hablar del dialecto rioplatense o del dialecto leonés dentro del sistema de la lengua castellana.

Por otra parte, en la ficha de hoy incluyo algunas funciones básicas para que los viajeros a Catalunya puedan establecer al llegar, sus primeros diálogos telefónicos en catalán.

Si desean alguna ficha anterior pueden solicitarla a las direcciones electrónicas romabas@hotmail.com y casalbue@sinectis.com.ar, o por fax al 4300-1023.

Hasta la próxima.

Solució (una proposta) a la pràctica 15 - El pronom "ho"

1 -T'ho perdono	>>	que no m'hagis avisat de la teva operació.
2 -No ho necessito	>>	que vagis a comprar-me un remei.
3 -S' ho mereixia	>>	que li diguessin el nom del porc.
4 -No ho va explicar a ningú	>>	que havia hagut de recórrer als estalvis de l'àvia.
5 -Ja m' ho semblava	>>	que t'interessaria aquest quadre.
6 -No ho entenc	>>	que puguin tenir tan poca consciència.
7 -No ho decidirà fins demà	>>	si l'anem a acomiadar a l'aeroport o no.
8 -No ens ho permetien	>>	que tiréssim petards per Sant Joan.
9 -Jo no ho sentia	>>	que m'estiguessin cridant per anar a dinar.
10 -Ens ho vas prometre	>>	que vindries a jugar a cartes amb la Isabel.

FTTXA N° 51

(Adaptat de **Curs de Conversa** de S. Comelles)

Funcions (10)

Parlar per telèfon

Despenjar

DIGU'EM?

DIGUEU-ME?

SI?

Respondre

JO MATEIXA

UN MOMENT, ARA S'HI POSA

UN MOMENT, ARA TE LA PASSO

ARA LA HI PASSO

Demandar per algú

QUE HI HA LA MARIA?

QUE HI ÉS LA MARIA?

EM POT POSAR AMB LA SECRETÀRIA,
SI US PLAU?

AMB LA SENYORA ROCA, SI US PLAU?

Respondre negativament

ARA NO HI ÉS

NO HI ÉS, EN AQUEST MOMENT

NO, PERDONI, EM SEMBLA QUE S'EQUIVOCA

NO HI HA CAP LLUÏSA, AQUÍ

Comprovar

QUE ÉS EL 876 75 67?

COM DIU?

COM HA DIT QUE ES DEIA,
SI US PLAU?

AMB QUI VOL PARLAR?

Mantenir

SÍ, ÉS CLAR...

ESCOLTA!

ESCOLTI!

QUE EM SENTS/SENT?

DIGUI, DIGUL...

¡El sur también existe!

Estamos felices y no es para menos, para los que vivimos en Sudamérica y escuchamos que las estrellas de nuestro querido F. C. Barcelona, Rivaldo y Saviola, junto a Kluitvert (el tridente) serán la sensación y la esperanza del nuevo proyecto futbolístico 2001 - 2002. Nos alegra sobremanera y nos hace sentir integrados más que nunca a la familia barcelonesa, de la que estamos orgullosos de ser parte. Sin dejar de reconocer que son 11 los jugadores que saltan al terreno de juego y es el equipo en definitiva en quien depositamos toda nuestra confianza para que lleven al club a lo más alto en las próximas competencias. Por lo demostrado hasta ahora, en las amistosas que han jugado, continuamos esperanzados en conseguir los logros que seguramente vendrán.

Se ganó una vez más la copa Joan Gamper, venciendo al Parma de Italia por 3 a 2. Nuestro Javier Saviola marcó el primer gol en el Camp Nou con dedicatoria a su padre, fallecido el 7 de agosto en Buenos Aires.

El martes 21 de agosto se jugó en el Camp Nou la revancha del realizado el pasado 8 de agosto en Polonia, con triunfo catalán por 4 a 3 (con 3 goles de Rivaldo). El rival, el Wisla de Cracovia, perdió nuevamente con gol de Luis Enrique por 1 a 0. Ya estamos jugando la Champions League y esperamos ganarla!!! Cuando la revista esté en sus manos, se estará desarrollando en Ceuta la XXV Trobada Mundial de Penyes Barcelonistes y, una vez más, como en Lloret de Mar 2000, diremos ¡Argentina Present!. Hasta la próxima.

(Si no recibes el boletín mensual, pídelo a nuestro correo electrónico: penyaba@hotmail.com, o por teléfono al 4300 4141.

Alberto Caloggero

El sud també existeix!

Estem feliços i, què et sembla?. Què més volem als que vivim a Sudamèrica i sentim que les estrelles del nostre F. C. Barcelona, Rivaldo i Saviola, juntament amb Kluitvert (el trident) seran la sensació i l'esperança del nou projecte futbolístic 2001 - 2002. Ens alegra i ens fa sentir integrats més que mai a la família barcelonesa, de la qual estem orgullosos de formar part. Sense deixar de reconèixer que són 11 els jugadors que saltan al terreny de joc i és l'equip en definitiva en qui dipositem tota la nostra confiança perquè portin el club a dalt de tot de les properes competicions. Pel que hem vist fins ara, als amistosos que han jugat, continuem esperançats d'aconseguir-ho tot aquest any.

Es guanyà una vegada més la copa Joan Gamper, venent el Parma d'Itàlia per 3 a 2. El nostre Javier Saviola marcà el primer gol en el Camp Nou amb dedicatòria al seu pare, mort el 7 d'agost a Buenos Aires.

El dimarts 21 d'agost es jugà al Camp Nou la tornada del realitzat el passat 8 d'agost a Polònia, amb triomf català 4 a 3 (amb 3 gols de Rivaldo). El rival, el Wisla de Cracòvia, perdé novament amb gol de Luis Enrique per 1 a 0. Ja estem jugant la Champions League i esperem guanyar-la!!! Quan la revista us arribi, serem a Ceuta a la XXV Trobada Mundial de Penyes Barcelonistes i, una vegada més, com a Lloret de Mar 2000, direm ¡Argentina Present!. Fins a la propera.

(Si no reus el butlletí mensual, demana'l al nostre correu electrònic: penyaba@hotmail.com, o per telèfon al 4300 4141)

Alberto Caloggero

Rivaldo

Fa d'errata

A la revista Anem-hi 61: en lloc de Castellfollit, havia de dir: **Castellfollit** i, en lloc de Tiranosaures, havia de dir **Titanosaures**.

Avanc d'octubre

Dia 6: al Casal
Actuació
Coral Verge del Camí

Dia 8: al C.C. Borges,
Exposició
Fotos de la Guerra Civil